

**Ranella olearia (Linnaeus, 1758) (Gastropoda Prosobranchia:
Ranellidae), een nieuwe soort voor Nederland**

THIJS W. DE BOER

Boarnsylsterwei 13, 9057 RD Jelsum, Nederland

Ranella olearia (Linnaeus, 1758), a species new to The Netherlands

The author collected a damaged, old shell of *Ranella olearia* (Linnaeus, 1758) at the beach of Ameland, a Dutch island in the Wadden Sea. This is the first record of this species for The Netherlands.

Key words: Gastropoda, Prosobranchia, Ranellidae, *Ranella*, North Sea, distribution, The Netherlands.

Tijdens een gezamenlijke excursie van de Schelpenwerkgroep Friesland (Fries Natuurmuseum) en de Nederlandse Malacologische Vereniging naar Ameland vond de auteur in de vloedlijn ter hoogte van paal 10 een beschadigde, oude schelp van *Ranella olearia* (Linnaeus, 1758) (fig. 1, 2).

De schelp is blauwgrijs van kleur en vanaf de buitenzijde aangetast door borende organismen. De columella is vuilwit en evenals de binnenzijde van de mondopening glanzend. De hoogte bedraagt 98 mm. In totaal zijn er, afgezien van de laatste mondrand, negen oude mondranden waarneembaar. De laatste helft van de jongste winding is, op de mondrand na, verdwenen, terwijl zich in de winding juist boven de mondopening een gat bevindt.

Voor zover bekend is dit de eerste keer dat een schelp van deze soort op het Nederlandse strand is gevonden. Ook van andere plaatsen langs de Noordzee zijn geen vondsten van deze soort gemeld. *R. olearia* komt voor in de oostelijke, westelijke en zuidelijke Atlantische Oceaan, de Indische Oceaan en de Stille Oceaan, op diepten variërend van 20 tot 550 m (Von Cosel, 1983; Henning & Hemmen, 1993). Volgens Seaward (1990) is de meest noordelijke vondst van een levend dier in Europa gedaan in het zeegebied ten zuidwesten van Groot-Britannië, terwijl lege schelpen enkele malen zijn gemeld uit het zeegebied rond zuidelijk Ierland (Seaward, 1982, 1990). Graham (1988: 354) noemt alleen dat "... a few fragmentary shells have been found off south western Ireland".

Een verklaring voor de vondst van deze schelp op Ameland zou kunnen zijn dat *R. olearia*, net als andere soorten die nu niet meer in de huidige Noordzee voorkomen maar wel in zeegebieden met een iets hogere temperatuur [zoals bijv. *Mytilaster lineatus* (Gmelin, 1791) en *Flexopecten flexuosus* (Poli, 1795)], gedurende het Eemien wellicht sporadisch in de zuidelijke Noordzee voorkwam.

LITERATUUR

- COSEL, R. VON, 1983. Erstfund von *Ranella olearium* (Linné, 1758) in der Karibik. — Arch. Molluskenk. 114: 7-15.
- GRAHAM, A., 1988. Molluscs: Prosobranch and pyramidellid gastropods. Keys and notes for the identification of the species. — Synopses of the British fauna (N. S.) 2 (2nd ed.): 1-662. Leiden, etc.

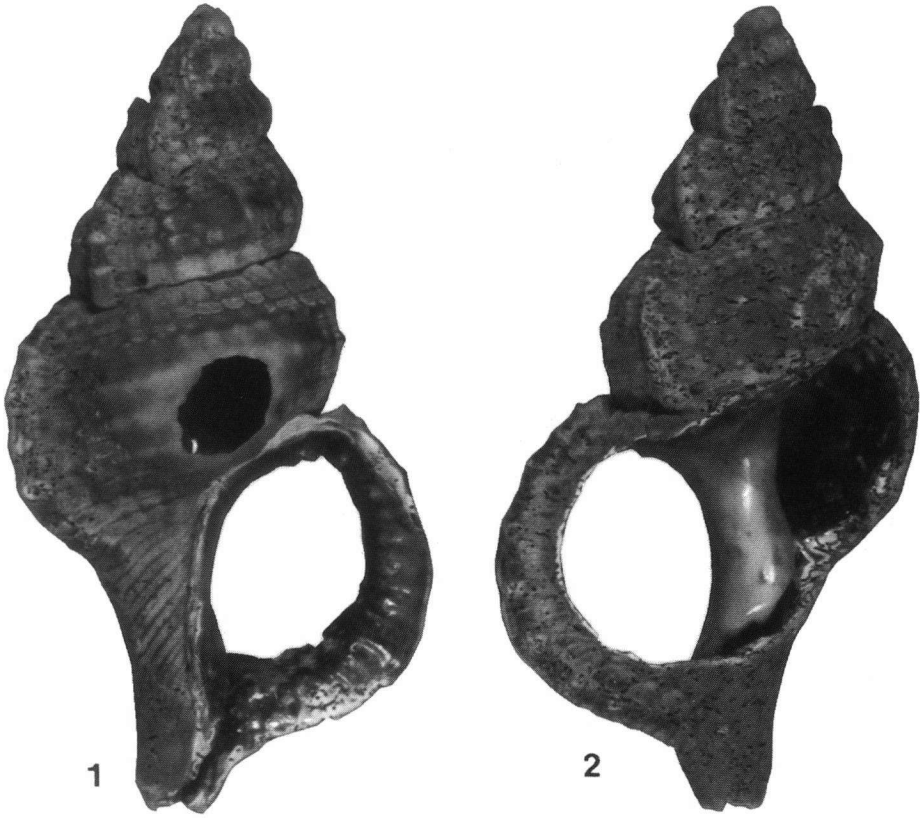

Fig. 1-2. *Ranella olearia* (Linnaeus, 1758), vloedlijn paal 10, Ameland; hoogte 98 mm. Foto/collectie: Th. W. de Boer.

HENNING, T., & J. HEMMEN, 1993. Ranellidae & Personidae of the world: 1-263. Wiesbaden.

POPPE, G. T., & Y. GOTO, 1991. European seashells 1: 1-352. Wiesbaden.

SEAWARD, D. R., 1982. Sea area atlas of the marine molluscs of Britain and Ireland: 1-53, 190 pp. Shrewsbury.

—, 1990. Distribution of the marine molluscs of north west Europe: 1-114. Shrewsbury.